

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุน สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี ของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงบรรยายและเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยในเรื่องนี้ โดยแบ่งออกเป็นวัตถุประสงค์ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์ต้นทุนและแนวโน้มของต้นทุน สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี ของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. วิเคราะห์ทางเลือกในการลดต้นทุน (Cost - Reduction) สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ มหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับ ที่มีผู้สำเร็จการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง 5 ปี จนถึงปี 2539 ซึ่งมี 6 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็นมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง และมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค แล้วสุ่มมา 50 % ในปริมาณเท่ากัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ

2.1 งบประมาณส่วนกลางมหาวิทยาลัย จำแนกตามประเภทงบประมาณ คือ งบประมาณแผ่นดิน และนอกงบประมาณ จำแนกตามประเภทหมวดรายจ่าย คือ หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่น ซึ่งเป็นต้นทุนดำเนินการ หมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดิน หมวดค่าสิ่งก่อสร้าง ซึ่งเป็นต้นทุนลงทุน จาก 4 แผนงานคือ แผนงานบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนงานปรับปรุงคุณภาพระดับอุดมศึกษา แผนงานกิจการนิสิตนักศึกษา ปีงบประมาณ 2535 - 2539

2.2 งบประมาณส่วนคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ จำแนกตามประเภทงบประมาณคือ งบประมาณแผ่นดินและนอกงบประมาณ จำแนกตามประเภทหมวดรายจ่าย คือ หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่น ซึ่งเป็นต้นทุนดำเนินการ หมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดิน หมวดค่าสิ่งก่อสร้าง ซึ่งเป็นต้นทุนลงทุน จาก 4 แผนงานคือ แผนงานบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนงานปรับปรุงคุณภาพระดับอุดมศึกษา แผนงานกิจการนิสิตนักศึกษา ปีงบประมาณ 2535 - 2539

2.3 งบประมาณคณะอื่น ๆ ที่นักศึกษาคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ไปเรียนที่คณะนั้น ๆ คือ งบประมาณแผ่นดินและนอกงบประมาณ จำแนกตามประเภทหมวดรายจ่าย คือ หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่น ซึ่งเป็นต้นทุนดำเนินการ หมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดิน หมวดค่าสิ่งก่อสร้าง ซึ่งเป็นต้นทุนลงทุน จากแผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปีงบประมาณ 2535 - 2539

2.4 งบประมาณหมวดค่าครุภัณฑ์ส่วนกลางมหาวิทยาลัยและคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ทั้งงบประมาณแผ่นดินและนอกงบประมาณ ปี 2531 - 2534

2.5 ปริมาณที่ดินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อการศึกษา และราคาประเมินที่ดิน ปีงบประมาณ 2535 - 2539

2.6 งบประมาณหมวดค่าสิ่งปลูกสร้างของสิ่งก่อสร้างที่คงอยู่ในปี 2535 - 2539

2.7 จำนวนนักศึกษาทั้งหมดทุกระดับ จำนวนหน่วยกิตนักศึกษาทั้งหมดทุกระดับของมหาวิทยาลัย และคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2535 - 2539

2.8 จำนวนนักศึกษาและจำนวนหน่วยกิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2535 - 2539

2.9 จำนวนหน่วยกิตนักศึกษาทั้งหมดทุกระดับ จำนวนหน่วยกิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะต่าง ๆ และจำนวนหน่วยกิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ไปเรียนที่คณะนั้น ๆ ปีการศึกษา 2535 - 2539

2.10 ใบประมวลผล (Transcript) ของนักศึกษสาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2535 - 2539

2.11 หลักสูตรระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2535 - 2539

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ส่วนที่เก็บข้อมูลจากกองแผนงานมหาวิทยาลัย

3.2 ส่วนที่เก็บข้อมูลจากฝ่ายวางแผน คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

3.3 ส่วนที่เก็บข้อมูลจากฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

3.4 ส่วนที่เก็บข้อมูลจากสำนักทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัย

โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ แต่ละมหาวิทยาลัยด้วยตนเอง หลังจากนั้นประมาณ 2 - 3 วัน จึงไปพบเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแบบสำรวจถึงลักษณะ ประเภท ข้อมูลที่ต้องการ และสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของแต่ละมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นประมาณ 3 สัปดาห์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกรอกข้อมูลแล้วส่งแบบสำรวจคืนทางไปรษณีย์ สำหรับข้อมูลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้งหมด ผู้วิจัยกรอกจากเอกสารของมหาวิทยาลัยด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ต้นทุน

1.1 การวิเคราะห์ต้นทุนรวมสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมสูงที่สุด คือ จำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 581, 653, 051 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้ต้นทุนรวมต่ำที่สุด คือ

จำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 194,776,831 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.5 ถึงแม้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะใช้ต้นทุนรวมเฉลี่ยสูงสุดก็ตาม แต่ต้นทุนรวมเพิ่มคิดเป็นอัตราร้อยละที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ ร้อยละ 49.0, 42.9, 40.4, 38.0, 36.7 ในปี 2535 - 2539 ตามลำดับ ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อัตราร้อยละของต้นทุนรวมเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ยกเว้นบางปี คือ ปี 2539 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลดลงร้อยละ 33.3 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 32.4 ในปี 2539 มหาวิทยาลัยขอนแก่นลดลงจากร้อยละ 13.0 ในปี 2535 เป็นร้อยละ 12.6 ในปี 2536 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ลดลงจากร้อยละ 15.0 ในปี 2536 เป็น 14.8 ในปี 2537

ถ้าพิจารณาจากประเภทของงบประมาณ โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภทงบประมาณของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าต้นทุนรวมสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี/คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัยมาจากงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 87.8 - 97.6 จากนอกงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 2.4 - 8.5 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมเฉลี่ยจากงบประมาณแผ่นดิน สัดส่วนร้อยละสูงสุดคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.5 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนรวมเฉลี่ยจากงบประมาณแผ่นดิน สัดส่วนร้อยละต่ำที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.9

ถ้าพิจารณาจากประเภทของต้นทุน โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภทต้นทุนของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าต้นทุนรวมสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี/คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เป็นต้นทุนดำเนินการร้อยละ 11.7 - 42.7 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนดำเนินการสูงสุด คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.7 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนดำเนินการต่ำที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.2 ส่วนต้นทุนลงทุนนั้น แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนลงทุนร้อยละ 57.3 - 88.3 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมประเภทต้นทุนลงทุนสูงสุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.8 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมประเภทต้นทุนลงทุนต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 69.3

ถ้าพิจารณาประเภทของหมวดรายจ่าย โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภทหมวดรายจ่ายของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าต้นทุนรวมสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี/คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัยประกอบด้วยหมวดรายจ่ายดังต่อไปนี้

หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว นั้น แต่ละมหาวิทยาลัย
ใช้ต้นทุนรวมจากหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ร้อยละ 8.6 - 31.3 โดย
มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 20.4
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.9

หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวม
จากหมวดรายจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ร้อยละ 1.2 - 8.5 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.0 จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.3

หมวดสาธารณูปโภค แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่าย
ค่าสาธารณูปโภคร้อยละ 0.6 - 4.0 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่าย
นี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้
ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.0

หมวดเงินอุดหนุน แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากเงินอุดหนุน
ร้อยละ 0.1 - 3.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมจากเงินอุดหนุนมากที่สุด คือค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 1.7 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนรวมจากเงินอุดหนุนน้อยที่สุด คือค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 0.2

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากเงินค่าใช้จ่ายอื่น
ร้อยละ 0.0 - 3.3 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่า
เฉลี่ยร้อยละ 1.9 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 0.1

หมวดค่าครุภัณฑ์ แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากเงินค่าครุภัณฑ์ร้อย
ละ 7.1 - 28.3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมหมวดนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 26.4
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนรวมหมวดนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.8

หมวดค่าที่ดิน แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากเงินค่าที่ดินร้อยละ
22.3 - 63.9 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 62.2 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 35.7

หมวดค่าสิ่งก่อสร้าง แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนรวมจากเงินค่าสิ่ง

ก่อสร้าง ร้อยละ 1.4 - 25.7 โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนรวมจากหมวดค่าสิ่งก่อสร้าง สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 19.1 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนรวมจากหมวดค่าสิ่งก่อสร้าง ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.0

1.2 การวิเคราะห์ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงที่สุด คือ จำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 485,272 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.5 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำที่สุด คือจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 153,923 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.0 ถึงแม้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงที่สุดก็ตาม แต่ต้นทุนต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้นคิดเป็น อัตราร้อยละที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ ร้อยละ 46.1, 42.8, 40.9, 40.8, 39.3 ในปี 2535 - 2539 ตามลำดับ ส่วนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำที่สุด แต่คิดเป็น อัตราร้อยละที่เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ คือร้อยละ 9.1, 12.3, 13.0, 13.9, 15.2 ในปี 2535 - 2539 ตามลำดับ

ถ้าพิจารณาจากประเภทของงบประมาณ พบว่าต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ของแต่ละมหาวิทยาลัย มาจากงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 87.8 - 97.6 จากเงินนอกงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 2.4 - 12.2 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากเงินงบประมาณสูงที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.5 และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากเงินงบประมาณต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.8

ถ้าพิจารณาจากประเภทของต้นทุน โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภท ต้นทุนของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบ พบว่าต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีสำหรับ โปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เป็น ต้นทุนดำเนินการร้อยละ 11.7 - 42.7 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจาก ต้นทุนดำเนินการสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.9 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคน ต่อปีจากต้นทุนดำเนินการต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.2

ถ้าพิจารณาจากประเภทรายจ่าย โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภท หมวดรายจ่ายของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี

สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี/คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของ แต่ละมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยหมวดรายจ่ายต่อไปนี้

หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว นั้น แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ร้อยละ 8.6 - 31.3 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ 20.6 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 9.1 หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี จากหมวดรายจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ร้อยละ 1.2 - 8.5 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.1 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.3

หมวดค่าสาธารณูปโภค แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี จากหมวดรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคร้อยละ 0.6 - 4.0 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุน เฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.0

หมวดเงินอุดหนุน แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจาก หมวดรายจ่ายเงินอุดหนุนร้อยละ 0.1 - 3.2 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อ ปีจากหมวดเงินอุดหนุนสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.7 และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้น ทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดเงินอุดหนุนต่ำที่สุด คือร้อยละ 0.2

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจาก หมวดค่าใช้จ่ายอื่นร้อยละ 0.0 - 3.3 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนต่อคนต่อปีจาก หมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.6 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนต่อคนต่อปี จากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.1

หมวดค่าครุภัณฑ์ แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวด ค่าครุภัณฑ์ร้อยละ 7.1 - 28.3 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวด ค่าครุภัณฑ์สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 26.4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคน ต่อปีจากหมวดค่าครุภัณฑ์ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.9

หมวดค่าที่ดิน แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่า

ที่ดินร้อยละ 22.3-63.9 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่าที่ดินสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 62.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่าที่ดินต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 36.0

หมวดค่าสิ่งก่อสร้าง แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่าสิ่งก่อสร้างร้อยละ 1.4 - 25.7 โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่าสิ่งก่อสร้างสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 19.0 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่าสิ่งก่อสร้างต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.2

1.3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีสูงที่สุด คือจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 594,518 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.4 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีต่ำที่สุด คือจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 179,399 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.4 ถึงแม้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีสูงที่สุด แต่ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้นคิดเป็นอัตราร้อยละที่ลดลง คือร้อยละ 49.7, 46.0, 44.5, 44.4 และ 40.8 ในปี 2535 - 2539 ตามลำดับ ส่วนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีต่ำที่สุด แต่คิดเป็นอัตราร้อยละที่เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ คือร้อยละ 9.5, 12.9, 13.2, 14.1, 16.2 ในปี 2535 - 2539 ตามลำดับ

ถ้าพิจารณาจากประเภทของงบประมาณ พบว่าต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรมปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ของแต่ละมหาวิทยาลัย มาจากงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 87.8 - 97.6 จากเงินนอกงบประมาณร้อยละ 2.4 - 12.2 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี จากเงินงบประมาณแผ่นดินสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.5 และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี จากงบประมาณแผ่นดินต่ำที่สุด ค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.9

ถ้าพิจารณาจากประเภทของต้นทุน โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภทต้นทุนของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เป็นต้นทุนดำเนินการร้อยละ 11.7 - 42.7 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากต้นทุนดำเนินการสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.3

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากต้นทุนดำเนินการต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.4

ถ้าพิจารณาจากประเภทรายจ่าย โดยดูจากสัดส่วนร้อยละของประเภทหมวดรายจ่ายของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยหมวดรายจ่ายต่อไปนี้

หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว นั้น แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ร้อยละ 8.6 - 31.3 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 20.6 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี หมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 9.1

หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ร้อยละ 1.2 - 8.5 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.3

หมวดค่าสาธารณูปโภค แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคร้อยละ 0.6 - 4.0 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.0

หมวดเงินอุดหนุน แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดเงินอุดหนุนสูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.7 และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดเงินอุดหนุนต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.2

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าใช้จ่ายอื่นร้อยละ 0.0 - 3.3 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้สูงที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.6 และ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดรายจ่ายนี้ต่ำที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.1

หมวดค่าครุภัณฑ์ แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าครุภัณฑ์ร้อยละ 7.1-28.3 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าครุภัณฑ์สูงสุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 26.4

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ต้นทุนนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าครุภัณฑ์ต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.9

หมวดค่าที่ดิน แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าที่ดินร้อยละ 22.3 - 63.9 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าที่ดินสูงสุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 62.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีจากหมวดค่าที่ดินต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 36.0

หมวดสิ่งก่อสร้าง แต่ละมหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี จากหมวดค่าสิ่งก่อสร้างร้อยละ 1.4 - 25.9 โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดสิ่งก่อสร้างสูงสุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 19.0

มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีจากหมวดค่าสิ่งก่อสร้างต่ำที่สุด คือค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.2

1.4 การวิเคราะห์ต้นทุนเฉลี่ยต่อ 1 หน่วยกิตนักศึกษา สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ต้นทุนต่อ 1 หน่วยกิตนักศึกษาสูงสุด คือ จำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 16,514 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.4 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่ำที่สุด คือ จำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 4,983 บาท

1.5 การวิเคราะห์ต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษาแต่ละวิชาเอกต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวិชาเอกคณิตศาสตร์ต่อคนต่อปี

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวิชาเอกคณิตศาสตร์ต่อคนต่อปี มีจำนวนระหว่าง

57,635 - 544,043 บาท โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 441,788 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีต้นทุนเฉลี่ยต่ำที่สุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 131,107 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.8

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ต่อคนต่อปี

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ต่อคนต่อปี มีจำนวนระหว่าง 59,909 - 546,652 บาท โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 443,672 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีต้นทุนเฉลี่ยต่ำสุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 132,994 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.0

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษต่อคนต่อปี

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษต่อคนต่อปี มีจำนวนระหว่าง 54,463 - 541,259 บาท โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 442,613 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.8 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีต้นทุนเฉลี่ยต่ำที่สุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 126,373 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.2

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ต่อคนต่อปี

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ต่อคนต่อปี มีจำนวนระหว่าง 159,545 - 541,856 บาท โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 441,112 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.3 และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีต้นทุนเฉลี่ยต่ำสุด คิดเป็นจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 255,495 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.7

1.6 การวิเคราะห์ต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษา 1 คน ตลอดหลักสูตร

ต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษา 1 คน ตลอดหลักสูตรของโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 1,843,730 บาท ในปี 2538 และเท่ากับ 2,083,187 บาท ในปี 2539

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
มาจากงบประมาณแผ่นดิน	1,789,275 บาท ในปี 2538	97.0
และ	2,006,592 บาท ในปี 2539	96.3
นอกงบประมาณแผ่นดิน	54,455 บาท ในปี 2538	3.0
และ	76,595 บาท ในปี 2539	3.7

คิดเป็นต้นทุนดำเนินการ	224,499 บาท ในปี 2538	12.2
และ	256,464 บาท ในปี 2539	12.3
ต้นทุนลงทุน	1,619,231 บาท ในปี 2538	87.8
และ	1,826,723 บาท ในปี 2539	87.7
คิดเป็นหมวดเงินเดือน		
ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว	164,326 บาท ในปี 2538	8.9
และ	189,166 บาท ในปี 2539	9.1
หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย		
ค่าวัสดุ	24,036 บาท ในปี 2538	1.3
และ	26,361 บาท ในปี 2539	1.3
หมวดค่าสาธารณูปโภค	18,616 บาท ในปี 2538	1.0
และ	20,182 บาท ในปี 2539	1.0
หมวดเงินอุดหนุน	16,572 บาท ในปี 2538	0.8
และ	18,297 บาท ในปี 2539	0.9
หมวดค่าใช้จ่ายอื่น	1,949 บาท ในปี 2538	0.1
และ	2,468 บาท ในปี 2539	0.1
หมวดค่าครุภัณฑ์	221,302 บาท ในปี 2538	12.0
และ	242,353 บาท ในปี 2539	11.6
หมวดค่าที่ดิน	1,164,032 บาท ในปี 2538	62.6
และ	1,299,739 บาท ในปี 2539	62.4
หมวดค่าก่อสร้าง	243,897 บาท ในปี 2538	13.2
และ	284,631 บาท ในปี 2539	13.7
หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย		
ค่าวัสดุ	24,036 บาท ในปี 2538	1.3
และ	26,361 บาท ในปี 2539	1.3
หมวดค่าสาธารณูปโภค	18,616 บาท ในปี 2538	1.0
และ	20,182 บาท ในปี 2539	1.0
หมวดเงินอุดหนุน	16,572 บาท ในปี 2538	0.8

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
และ	18,297 บาท ในปี 2539	0.9
หมวดค่าใช้จ่ายอื่น	1,949 บาท ในปี 2538	0.1
และ	2,458 บาท ในปี 2539	0.1
หมวดค่าครุภัณฑ์	221,302 บาท ในปี 2538	12.0
และ	242,353 บาท ในปี 2539	11.6
หมวดค่าที่ดิน	1,154,032 บาท ในปี 2538	62.6
และ	1,299,739 บาท ในปี 2539	62.4
หมวดค่าก่อสร้าง	243,897 บาท ในปี 2538	13.2
และ	284,631 บาท ในปี 2539	13.7

ต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษา 1 คนตลอดหลักสูตรของโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่ากับ 1,121,471 บาท ในปี 2538 และ 1,335,402 บาท ในปี 2539

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
มาจากงบประมาณแผ่นดิน	1,026,014 บาท ในปี 2538	91.5
และ	1,232,695 บาท ในปี 2539	92.3
นอกงบประมาณแผ่นดิน	95,457 บาท ในปี 2538	8.5
และ	102,706 บาท ในปี 2539	7.7
คิดเป็นต้นทุนดำเนินการ	246,755 บาท ในปี 2538	21.9
และ	263,429 บาท ในปี 2539	19.7
ต้นทุนลงทุน	875,676 บาท ในปี 2538	78.1
และ	1,071,973 บาท ในปี 2539	80.3
คิดเป็นหมวดเงินเดือน		
ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว	169,735 บาท ในปี 2538	15.1
และ	186,952 บาท ในปี 2539	14.0
หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย		

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
ค่าวัสดุ	37,540 บาท ในปี 2538	3.3
และ	39,644 บาท ในปี 2539	3.0
หมวดค่าสาธารณูปโภค	15,253 บาท ในปี 2538	1.4
และ	16,199 บาท ในปี 2539	1.1
หมวดเงินอุดหนุน	1,461 บาท ในปี 2538	0.1
และ	2,896 บาท ในปี 2539	0.2
หมวดค่าใช้จ่ายอื่น	21,806 บาท ในปี 2538	1.9
และ	18,738 บาท ในปี 2539	1.4
หมวดค่าครุภัณฑ์	153,431 บาท ในปี 2538	13.7
และ	191,811 บาท ในปี 2539	14.4
หมวดค่าที่ดิน	568,927 บาท ในปี 2538	50.7
และ	687,969 บาท ในปี 2539	51.6
หมวดค่าก่อสร้าง	153,318 บาท ในปี 2538	13.7
และ	192,192 บาท ในปี 2539	14.4

ต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษา 1 คน ตลอดหลักสูตรของโปรแกรมระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 868,716 บาท ในปี 2538 และ 984,623 บาท ในปี 2539

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
มาจากงบประมาณแผ่นดิน	812,190 บาท ในปี 2538	94.6
และ	933,623 บาท ในปี 2539	94.8
นอกงบประมาณแผ่นดิน	46,526 บาท ในปี 2538	5.4
และ	50,901 บาท ในปี 2539	5.2
คิดเป็นต้นทุนดำเนินการ	266,704 บาท ในปี 2538	30.9
และ	287,617 บาท ในปี 2539	29.2
ต้นทุนลงทุน	593,011 บาท ในปี 2538	69.1
และ	697,006 บาท ในปี 2539	70.8

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
คิดเป็นหมวดเงินเดือน		
ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว	179,566 บาท ในปี 2538	20.9
และ	195,363 บาท ในปี 2539	19.8
หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย		
ค่าวัสดุ	44,224 บาท ในปี 2538	5.2
และ	47,781 บาท ในปี 2539	4.9
หมวดค่าสาธารณูปโภค	23,080 บาท ในปี 2538	2.7
และ	21,465 บาท ในปี 2539	2.2
หมวดเงินอุดหนุน	16,055 บาท ในปี 2538	1.9
และ	17,559 บาท ในปี 2539	1.8
หมวดค่าใช้จ่ายอื่น	2,780 บาท ในปี 2538	0.3
และ	5,349 บาท ในปี 2539	0.5
หมวดค่าครุภัณฑ์	227,764 บาท ในปี 2538	26.5
และ	257,033 บาท ในปี 2539	26.1
หมวดค่าที่ดิน	323,514 บาท ในปี 2538	37.7
และ	369,060 บาท ในปี 2539	36.5
หมวดค่าก่อสร้าง	41,734 บาท ในปี 2538	4.9
และ	80,913 บาท ในปี 2539	8.2

ต้นทุนเฉลี่ยต่อนักศึกษา 1 คน ตลอดหลักสูตรของโปรแกรมระดับปริญญาตรี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่ากับ 554,552 บาท ในปี 2538 และ
701,782 บาท ในปี 2539

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
มาจากงบประมาณแผ่นดิน	552,567 บาท ในปี 2538	96.0
และ	671,832 บาท ในปี 2539	95.7
นอกงบประมาณแผ่นดิน	21,984 บาท ในปี 2538	4.0
และ	29,951 บาท ในปี 2539	4.3

	เท่ากับ	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
คิดเป็นต้นทุนดำเนินการ	163,959 บาท ในปี 2538	28.3
และ	176,669 บาท ในปี 2539	25.0
ต้นทุนลงทุน	390,692 บาท ในปี 2538	71.1
และ	526,213 บาท ในปี 2539	75.0
คิดเป็นหมวดเงินเดือน		
ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว	114,878 บาท ในปี 2538	21.1
และ	132,064 บาท ในปี 2539	18.8
หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย		
ค่าวัสดุ	29,280 บาท ในปี 2538	5.4
และ	32,071 บาท ในปี 2539	4.6
หมวดค่าสาธารณูปโภค	6,272 บาท ในปี 2538	1.2
และ	6,037 บาท ในปี 2539	0.9
หมวดเงินอุดหนุน	2,064 บาท ในปี 2538	0.4
และ	3,776 บาท ในปี 2539	0.6
หมวดค่าใช้จ่ายอื่น	1,466 บาท ในปี 2538	0.3
และ	1,621 บาท ในปี 2539	0.2
หมวดค่าครุภัณฑ์	52,355 บาท ในปี 2538	9.6
และ	66,683 บาท ในปี 2539	7.9

2. แนวโน้มของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 343,172 บาท 447,825 บาท 499,854 บาท 562,879

บาท 582,629 บาท 660,462 บาท 718,869 บาท 777,256 บาท 835,652 บาท 894,049 บาท
ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนดำเนินการ เท่ากับ 44,521 บาท 55,669 บาท 59,681 บาท 64,628 บาท
76,486 บาท 82,064 บาท 89,353 บาท 96,641 บาท 103,930 บาท 111,219 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนลงทุน เท่ากับ 298,651 บาท 392,156 บาท 440,173 บาท 488,250 บาท
506,144 บาท 578,398 บาท 629,506 บาท 680,614 บาท 731,722 บาท 782,830 บาท
ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 32,570 บาท 40,419 บาท
44,005 บาท 47,333 บาท 57,409 บาท 61,325 บาท 66,884 บาท 72,643 บาท 78,302 บาท
83,962 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เท่ากับ 4,600 บาท 7,121 บาท 5,775 บาท
6,539 บาท 6,926 บาท 7,413 บาท 7,820 บาท 8,227 บาท 8,634 บาท 9,041 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค เท่ากับ 3,771 บาท 4,577 บาท 4,954 บาท
5,314 บาท 5,337 บาท 5,951 บาท 6,338 บาท 6,725 บาท 7,112 บาท 7,499 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดรายจ่ายเงินอุดหนุน เท่ากับ 3,098 บาท 3,174 บาท 4,350 บาท 4,949 บาท
5,823 บาท 6,446 บาท 7,169 บาท 7,891 บาท 8,614 บาท 9,336 บาท ระหว่างปี 2535 -
2544 ตามลำดับ

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น เท่ากับ 482 บาท 377 บาท 598 บาท 492 บาท 991 บาท
928 บาท 1,041 บาท 1,155 บาท 1,268 บาท 1,381 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าครุภัณฑ์ เท่ากับ 52,589 บาท 59,739 บาท 48,212 บาท 60,761 บาท
73,640 บาท 71,926 บาท 76,238 บาท 80,551 บาท 84,863 บาท 89,175 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าที่ดิน เท่ากับ 209,827 บาท 283,490 บาท 319,649 บาท 341,066 บาท
355,534 บาท 406,610 บาท 441,510 บาท 476,409 บาท 511,308 บาท 546,207 บาท
ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าก่อสร้าง เท่ากับ 36,236 บาท 48,927 บาท 72,312 บาท 86,423 บาท
76,969 บาท 99,862 บาท 111,759 บาท 123,655 บาท 135,551 บาท 147,448 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 170,698 บาท 256,384 บาท 330,641 บาท

363,749 บาท 384,628 บาท 461,787 บาท 515,310 บาท 568,832 บาท 622,355 บาท
675,877 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนดำเนินการ เท่ากับ 53,817 บาท 60,197 บาท 67,733 บาท 64,049 บาท
71,451 บาท 75,185 บาท 79,097 บาท 83,009 บาท 86,921 บาท 90,833 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนลงทุน เท่ากับ 116,881 บาท 196,187 บาท 262,908 บาท 299,700 บาท
313,178 บาท 386,602 บาท 436,213 บาท 485,823 บาท 535,434 บาท 585,044 บาท
ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดรายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 35,647 บาท
40,366 บาท 48,824 บาท 44,998 บาท 52,764 บาท 56,220 บาท 60,126 บาท 64,033 บาท
67,939 บาท 71,846 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เท่ากับ 8,663 บาท 9,710 บาท 10,096 บาท
9,071 บาท 10,767 บาท 10,772 บาท 11,089 บาท 11,446 บาท 11,803 บาท 12,160 บาท
ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าสาธารณูปโภค เท่ากับ 3,762 บาท 3,479 บาท 3,927 บาท 4,086 บาท
3,708 บาท 3,942 บาท 3,992 บาท 4,042 บาท 4,092 บาท 4,142 บาท ระหว่างปี 2535 -
2544 ตามลำดับ

หมวดเงินอุดหนุน เท่ากับ 134 บาท 289 บาท 62 บาท 977 บาท 1,568 บาท
1,673 บาท 2,029 บาท 2,385 บาท 2,740 บาท 3,096 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตาม
ลำดับ

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น เท่ากับ 5,711 บาท 6,355 บาท 4,823 บาท 4,917 บาท
2,643 บาท 2,618 บาท 1,861 บาท 1,103 บาท 346 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าครุภัณฑ์ เท่ากับ 17,790 บาท 31,983 บาท 38,301 บาท 65,357 บาท
56,170 บาท 74,960 บาท 85,973 บาท 96,986 บาท 108,000 บาท 119,013 บาท ระหว่างปี
2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าที่ดิน เท่ากับ 78,248 บาท 130,362 บาท 174,886 บาท 186,431 บาท
197,291 บาท 241,190 บาท 270,505 บาท 299,821 บาท 329,136 บาท 358,452 บาท
ระหว่างปี 2533 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าก่อสร้างเท่ากับ 20,843 บาท 33,842 บาท 49,721 บาท 48,912 บาท 59,717 บาท 70,452 บาท 79,734 บาท 89,016 บาท 96,298 บาท 107,580 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 163,242 บาท 212,704 บาท 232,861 บาท 249,909 บาท 289,050 บาท 316,199 บาท 345,081 บาท 373,963 บาท 402,845 บาท 431,727 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนดำเนินการ เท่ากับ 60,730 บาท 66,354 บาท 64,087 บาท 74,532 บาท 82,543 บาท 85,190 บาท 90,371 บาท 95,551 บาท 100,731 บาท 105,912 บาท ระหว่างปี 2533 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนลงทุน เท่ากับ 102,512 บาท 146,349 บาท 168,774 บาท 175,376 บาท 206,507 บาท 231,009 บาท 254,710 บาท 278,412 บาท 302,114 บาท 325,815 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดรายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 41,241 บาท 46,032 บาท 43,993 บาท 48,299 บาท 57,038 บาท 57,479 บาท 60,865 บาท 64,251 บาท 67,638 บาท 71,024 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เท่ากับ 10,253 บาท 9,843 บาท 10,971 บาท 13,157 บาท 13,810 บาท 14,735 บาท 15,778 บาท 16,820 บาท 17,863 บาท 18,906 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าสาธารณูปโภค เท่ากับ 6,494 บาท 6,265 บาท 5,677 บาท 4,643 บาท 4,879 บาท 4,136 บาท 3,651 บาท 3,165 บาท 2,680 บาท 2,195 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดเงินอุดหนุน เท่ากับ 1,624 บาท 3,119 บาท 3,327 บาท 7,985 บาท 3,128 บาท 6,199 บาท 6,987 บาท 7,774 บาท 8,562 บาท 9,349 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น เท่ากับ 1,118 บาท 1,095 บาท 119 บาท 447 บาท 3,688 บาท 2,641 บาท 3,091 บาท 3,540 บาท 3,989 บาท 4,438 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าครุภัณฑ์ เท่ากับ 46,153 บาท 55,422 บาท 64,527 บาท 61,662 บาท 75,422 บาท 80,071 บาท 86,549 บาท 93,027 บาท 99,505 บาท 105,983 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าที่ดิน เท่ากับ 54,123 บาท 84,937 บาท 92,105 บาท 92,349 บาท 89,689 บาท 106,188 บาท 114,039 บาท 121,889 บาท 129,740 บาท 137,590 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าก่อสร้าง เท่ากับ 2,237 บาท 5,990 บาท 12,142 บาท 21,365 บาท 41,415 บาท 44,750 บาท 54,123 บาท 63,496 บาท 72,869 บาท 82,242 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 67,831 บาท 129,021 บาท 158,665 บาท 189,035 บาท 225,062 บาท 266,265 บาท 303,713 บาท 341,160 บาท 378,608 บาท 416,055 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนดำเนินการ เท่ากับ 28,989 บาท 37,522 บาท 43,691 บาท 43,758 บาท 50,598 บาท 55,748 บาท 60,693 บาท 65,639 บาท 70,584 บาท 75,530 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

ต้นทุนลงทุน เท่ากับ 38,842 บาท 91,499 บาท 114,974 บาท 145,277 บาท 174,463 บาท 210,517 บาท 243,019 บาท 275,521 บาท 308,024 บาท 340,526 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 21,249 บาท 27,938 บาท 32,562 บาท 33,129 บาท 38,435 บาท 42,532 บาท 46,488 บาท 50,444 บาท 54,401 บาท 58,357 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เท่ากับ 5,794 บาท 7,169 บาท 8,289 บาท 8,028 บาท 8,586 บาท 9,506 บาท 10,150 บาท 10,794 บาท 11,438 บาท 12,082 บาท ระหว่างปี 2533 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าสาธารณูปโภค เท่ากับ 1,663 บาท 1,614 บาท 1,491 บาท 1,616 บาท 1,418 บาท 1,427 บาท 1,390 บาท 1,353 บาท 1,316 บาท 1,280 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดเงินอุดหนุน เท่ากับ 292 บาท 461 บาท 672 บาท 638 บาท 2,004 บาท 1,894 บาท 2,254 บาท 2,614 บาท 2,974 บาท 3,334 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าใช้จ่ายอื่น เท่ากับ 440 บาท 677 บาท 349 บาท 155 บาท 390 บาท 412 บาท 434 บาท 455 บาท 477 บาท ระหว่างปี 2536 - 2544

หมวดค่าครุภัณฑ์ เท่ากับ 12,601 บาท 12,080 บาท 13,270 บาท 14,404 บาท 15,929 บาท 16,351 บาท 17,249 บาท 18,147 บาท 19,045 บาท 19,943 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544

หมวดค่าที่ดิน 15,130 บาท 64,357 บาท 79,553 บาท 90,558 บาท 100,689 บาท 129,253 บาท 148,985 บาท 168,717 บาท 188,449 บาท 208,180 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

หมวดค่าสิ่งก่อสร้าง เท่ากับ 11,111 บาท 15,061 บาท 22,151 บาท 40,316 บาท 57,845 บาท 64,913 บาท 76,786 บาท 88,658 บาท 100,530 บาท 112,402 บาท ระหว่างปี 2535 - 2544 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ทางเลือกในการลดต้นทุน

3.1 เนื่องจากไม่มีค่ามาตรฐานในการใช้ต้นทุนแต่ละหมวดรายจ่ายที่จะเปรียบเทียบโดยตรง ผู้วิจัยจึงพิจารณาลักษณะรายจ่ายในแต่ละหมวดรายจ่าย ว่ารายจ่ายใดสามารถลดลงได้โดยตรง รายจ่ายใดไม่สามารถลดลงได้โดยตรง แต่สามารถลดทางอ้อมได้ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มรายจ่ายดังนี้

ก. กลุ่มรายจ่ายที่ลดได้โดยตรงด้วยการประหยัดการใช้ คือ หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน ด้วยการปรับปรุงการบริหารงบประมาณ แล้วพิจารณาหลักเกณฑ์การจ่ายให้สมเหตุผลและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการบริหารงานที่ก่อให้เกิดการประหยัด ลดความฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะค่าสาธารณูปโภค ถ้าหากจ่ายจากส่วนกลางมหาวิทยาลัย จะทำให้ระดับคณะและภาควิชาไม่ทราบว่าแต่ละคณะและภาควิชามีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นเท่าใด ดังนั้น

มหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ให้กับคณะหรือภาควิชาโดยตรง ให้เหมาะสมกับปริมาณคนและปริมาณงาน ถ้าหากมีการใช้เงินต้องมีความสามารถในการหารายได้มาจ่ายเป็นต้น

ข. กลุ่มรายจ่ายที่ไม่สามารถลดได้โดยตรง แต่สามารถลดทางอ้อมด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ คือ หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว หมวดครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดิน และหมวดสิ่งก่อสร้าง โดยเฉพาะหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เป็นตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ เช่น การเพิ่มภาระงาน โดยเพิ่มจำนวนนักศึกษาในสาขาที่สามารถเพิ่มได้ โดยเฉพาะสาขาวิชาเอกที่จำเป็น สำคัญ ขาดแคลน และมีความพร้อม ส่วนหมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง แม้จะเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ โดยเฉพาะค่าที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินส่วนการศึกษาให้พอเหมาะ ใช้ที่ดินให้คุ้มค่า เช่น การสร้างอาคารในแนวสูง การขยายเวลาการใช้อาคารและครุภัณฑ์ ให้คุ้มค่า เช่น การเปิดสอนภาคนอกเวลาราชการ ถ้าหากทรัพย์สินนั้นเสื่อมราคาตามระยะเวลา ไม่ใช่ปริมาณการใช้

3.2 พิจารณาการใช้ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี กับต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี กับต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี ดังนี้

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีต้นทุนโดยเฉลี่ย
= 485,272 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีต้นทุนโดยเฉลี่ย = 594,518 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีต้นทุนโดยเฉลี่ย = 301,220 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีต้นทุนโดยเฉลี่ย = 325,724 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีต้นทุนโดยเฉลี่ย = 229,553 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีต้นทุน
โดยเฉลี่ย = 237,133 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีต้นทุนโดยเฉลี่ย =
153,923 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีต้นทุน
โดยเฉลี่ย = 179,399 บาท

จากข้อมูลข้างต้น ต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรม
ระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ของทุกมหาวิทยาลัย สูงกว่าต้นทุนเฉลี่ย
ต่อคนต่อปี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ แสดงว่ามี
นักศึกษาที่ลงทะเบียนไม่เต็มเวลา

3.3 พิจารณาการใช้ต้นทุนดำเนินการและต้นทุนลงทุน

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของแต่ละมหาวิทยาลัยในแต่ละกรณีดังนี้

1. กรณีที่ไม่รวมค่าที่ดินและเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว

	โดยเฉลี่ยเท่ากับ
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	139,012 บาท
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	103,477 บาท
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น	99,596 บาท
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	53,202 บาท

2. กรณีที่ไม่รวมค่าที่ดิน

	โดยเฉลี่ยเท่ากับ
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	183,359 บาท
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	147,976 บาท
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น	146,917 บาท
ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	83,866 บาท

3. กรณีที่ไม่รวมเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว

โดยเฉลี่ยเท่ากับ

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 440,925 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 256,720 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น 182,232 บาท

ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 123,260 บาท

แสดงว่าหมวดรายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว มีผลต่อต้นทุนดำเนินการของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงสุดดังนี้

ต้นทุนดำเนินการของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยเท่ากับ 60,197 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.4 เป็นต้นทุนหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 44,347 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.1

ต้นทุนดำเนินการของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 63,449 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.1 เป็นต้นทุนหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 44,600 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.8

ต้นทุนดำเนินการของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเฉลี่ยเท่ากับ 69,649 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.3 เป็นต้นทุนหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 47,321 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.6

ต้นทุนดำเนินการของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 40,912 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.6 เป็นต้นทุนหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เท่ากับ 30,663 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.9

ส่วนต้นทุนลงทุนของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ย 425,075 บาท เป็นค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เท่ากับ 123,162 บาท

ต้นทุนลงทุนของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเฉลี่ย เท่ากับ 237,771 บาท เป็นค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เท่ากับ 84,527 บาท

ต้นทุนลงทุนของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเฉลี่ย เท่ากับ 159,904 บาท เป็นค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เท่ากับ 77,267 บาท

ต้นทุนลงทุนของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเฉลี่ย เท่ากับ 113,011 บาท เป็นค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เท่ากับ 42,953 บาท

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีเป็นต้นทุนลงทุนในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะค่าที่ดิน ส่วนค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างในมูลค่าที่ต่ำมาก แต่เป็นต้นทุนลงทุนที่สามารถควบคุมได้ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพ

ดังนั้นทางเลือกในการลดต้นทุนสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ เป็นดังนี้

ทางเลือกที่ 1 การใช้มาตรการให้นักศึกษาลงทะเบียนเต็มเวลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ต้นทุนทุกหมวดรายจ่าย ซึ่งจะลดความแตกต่างของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีกับต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปีด้วย และหาวิธีการจัดการให้นักศึกษาจบการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด เช่น การเก็บค่าธรรมเนียมให้สอดคล้องกับต้นทุน และผลตอบแทนทางการศึกษาที่ผู้บริโภคได้รับ และถ้าหากใช้เวลาศึกษาเกินกว่าระยะเวลาขั้นต่ำที่กำหนด ก็ควรเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราสูงขึ้น ก็จะช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาศึกษาอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกัน ก็เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ต้นทุน

ทางเลือกที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายต้นทุนดำเนินการ หมวดรายจ่ายที่ไม่สามารถลดได้โดยตรงคือ หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว โดยเพิ่มจำนวนนักศึกษาในสาขาที่ขาดแคลน มีความสำคัญและจำเป็น ขยายเวลาการใช้ทรัพย์สิน โดยการเปิดสอนภาคนอกเวลาราชการ และหามาตรการประหยัดการใช้จ่ายหมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค และหมวดเงินอุดหนุน

ทางเลือกที่ 3 เพิ่มปริมาณการใช้ครุภัณฑ์และอาคาร โดยการขยายการให้บริการการศึกษาให้มีระยะเวลายาวขึ้นในแต่ละวัน เช่น เพิ่มจำนวนนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ ก็จะทำให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยต่ำลง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุน สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรี ของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีประเด็นที่น่าสนใจ 7 ประเด็น คือ

1. ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนรวม ต้นทุนเฉลี่ยทุกดัชนี ของแต่ละมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันมาก เพราะ

1.1 ในการวิเคราะห์ต้นทุนครั้งนี้ใช้หลักบัญชีต้นทุน มีการคำนวณต้นทุนจากทุกหมวดรายจ่ายของงบประมาณ และในการประเมินราคาที่ดินที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่ได้ชื่อมา แต่ได้มีการประเมินตามราคาในช่วงปีที่ศึกษา คือ ระหว่างปี 2535 - 2539 ซึ่งราคาที่ดินมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงมาก นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจที่มีความแตกต่างกันสูง ราคาของที่ดินก็มีความแตกต่างกันมาก ราคาที่ดินต่อไร่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สูงกว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเฉลี่ยประมาณ 6 เท่า สูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเฉลี่ยประมาณ 10 เท่า

1.2 การคิดต้นทุนสิ่งก่อสร้าง ได้คำนวณทั้งสิ่งก่อสร้างที่เป็นของส่วนกลางมหาวิทยาลัย และส่วนของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ในช่วงเวลาที่ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ที่สุด อายุการก่อตั้งเกือบ 80 ปี ส่วนคณะครุศาสตร์เป็นคณะที่เก่าแก่ที่สุด อายุการก่อตั้งเกือบ 40 ปี จึงเป็นช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ใหม่เกิดขึ้น ทั้งส่วนกลางมหาวิทยาลัยและส่วนคณะครุศาสตร์ ทำให้ต้นทุนสิ่งก่อสร้างสูงไปด้วย ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็อยู่ในช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ใหม่เกิดขึ้นมาก โดยเฉพาะอาคารส่วนกลางมหาวิทยาลัย ส่วนมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังใช้อาคารเดิมที่สร้างตั้งแต่แรกก่อตั้ง ดังนั้นต้นทุนสิ่งก่อสร้างทำให้ต้นทุนรวมและต้นทุนเฉลี่ยแต่ละมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกัน

1.3 การใช้ทรัพยากรร่วมกัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอาคารเรียนรวมน้อย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีอาคารเรียนรวมมาก จึงทำให้ประหยัดต้นทุน ทั้งต้นทุนอาคารและต้นทุนเงินเดือนบุคลากรที่ดูแลอาคาร

1.4 โครงสร้างอัตราเงินเดือนของบุคลากรแต่ละมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกัน เนื่องจากอายุของการก่อตั้ง มหาวิทยาลัยเก่าแก่จะมีบุคลากรที่มีอัตราเงินเดือนสูง นอกจากนั้นโครงสร้างตำแหน่งทางวิชาการ มหาวิทยาลัยที่มีอัตราตำแหน่งทางวิชาการ ส่งผลทำให้ต้นทุนเงินเดือนสูงไปด้วย

2. ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนรวมและต้นทุนเฉลี่ยทุกดัชนีมาจากงบประมาณแผ่นดิน ในสัดส่วนร้อยละที่สูงกว่านอกงบประมาณมาก เพราะการคิดต้นทุนหมวดค่าที่ดินซึ่งมีราคาสูงมากในช่วงเวลาที่ศึกษา ซึ่งถือว่าค่าที่ดินมาจากงบประมาณแผ่นดิน จึงทำให้ต้นทุนรวมและต้นทุนเฉลี่ยทุกดัชนีมาจากงบประมาณแผ่นดินสูงตามไปด้วย

3. ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนรวมและต้นทุนเฉลี่ยทุกดัชนี ประกอบด้วยต้นทุนลงทุน

ในสัดส่วนร้อยละที่สูงกว่าต้นทุนดำเนินการมาก เพราะการศึกษาคั้งนี้คิดต้นทุนสมบูรณ์ทุกหมวดรายจ่าย ค่าที่ดินเป็นต้นทุนลงทุนซึ่งมีราคาสูงมากในช่วงเวลาที่ศึกษา จึงทำให้ต้นทุนลงทุนมีสัดส่วนสูงกว่าต้นทุนดำเนินการมากด้วย

4. ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนเฉลี่ยต่อสาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ แต่ละมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันไม่มากนัก เพราะในการวิเคราะห์คั้งนี้คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกันระดับคณะเท่านั้น ถ้าหากคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกันระดับภาควิชา ต้นทุนเฉลี่ยต่อสาขาวิชาเอกน่าจะมีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัดมากกว่านี้ เพราะแต่ละสาขาวิชาใช้วัสดุสิ้นเปลืองและครุภัณฑ์ต่างประเภทกันมาก

5. ผลการวิจัยพบว่า การพยากรณ์แนวโน้มของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี ช่วงปี 2540 - 2544 มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกหมวดรายจ่าย เพราะในการคำนวณคั้งนี้ไม่ได้ปรับมูลค่าของเงินให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน

6. ผลการวิจัยพบว่า ทางเลือกในการลดต้นทุนแบ่งออกเป็น 3 ทางเลือก เพราะการลดต้นทุนก็คือการเพิ่มประสิทธิภาพ เนื่องจากงบประมาณของแต่ละมหาวิทยาลัยที่ได้รับจัดสรร ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาระจากรองมากกว่าปริมาณผลผลิต ดังนั้นเมื่อได้รับงบประมาณจัดสรรมาแล้ว มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเป็นต้องหาวิธีการหรือมาตรการที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ก็จะเป็นการลดต้นทุน

7. ผลการวิจัยพบว่า วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนทุกคั้งนี้ได้วิเคราะห์ทุกหมวดรายจ่าย แต่ในช่วงเวลาที่ศึกษาคือปี พ.ศ. 2535 - 2539 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะค่าที่ดิน มีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นมาก ซึ่งผู้วิจัยมิได้เน้นความแตกต่างของต้นทุนในกรณีที่ไม่คิดค่าที่ดิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยของรัฐในการพิจารณาสัดส่วนงบประมาณแผ่นดินและนอกงบประมาณ ตลอดจนสัดส่วนของหมวดรายจ่ายต่าง ๆ แต่ในกรณีที่วิเคราะห์ต้นทุนทุกหมวดรายจ่ายรวมทั้งค่าที่ดิน ก็เป็นประโยชน์กับมหาวิทยาลัยของรัฐที่จะเปิดใหม่และเอกชนที่จะมาลงทุนด้านการศึกษา จะได้พิจารณาว่าตัวแปรหมวดรายจ่ายใดต้องคำนึงถึงมากที่สุด จะได้หาวิธีการจัดการและมาตรการให้เกิดประสิทธิภาพการใช้ต้นทุน

การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. การวิเคราะห์ต้นทุนทุกดัชนีเป็นการวิเคราะห์ที่สมบูรณ์ คือ วิเคราะห์ทุกหมวดรายจ่าย ปี 2535 - 2539 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจขยายตัวเป็นอย่างมาก ทำให้มูลค่าของที่ดินมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งสะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงในการลงทุนว่าที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตเพียง 1 ใน 4 ก็ตาม (ปัจจัยการผลิตประกอบด้วย 1) ที่ดิน 2) ทุน 3) แรงงาน 4) ผู้ประกอบการ) แต่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการนำผลการวิเคราะห์ต้นทุนทุกดัชนีไปใช้ ต้องคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น นโยบายด้านอัตราการแลกเปลี่ยน นโยบายด้านภาษีอากร นโยบายด้านการจัดสรรงบประมาณ

2. การพยากรณ์แนวโน้มของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีก็เช่นเดียวกัน ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ศึกษา คือ 2535 - 2539

3. การเสนอแนวทางในการลดต้นทุนไม่ได้เทียบกับค่ามาตรฐานใด ๆ เพียงแต่วิเคราะห์ว่าประสิทธิภาพการใช้ต้นทุน คือดูความแตกต่างของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี และต้นทุนเฉลี่ยนักศึกษาเต็มเวลาต่อคนต่อปี และพิจารณารายจ่ายแต่ละหมวดรายจ่าย แล้วเสนอทางเลือกให้ลดต้นทุนแต่ละหมวดรายจ่าย ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณการใช้ เพราะการจัดสรรงบประมาณไม่ได้คำนึงถึงผลผลิต แต่ขึ้นอยู่กับภาระจากรองมากกว่า ในสภาพความเป็นจริงอาจจะต้องเพิ่มต้นทุนก็ได้ ถ้าหากคำนึงถึงระบบการประกันคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษาคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์

1. การจัดการศึกษาสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์จึงควรใช้ทรัพยากรร่วมกันให้มากขึ้น เพราะมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ การใช้ทรัพยากรร่วมกันเป็นการประหยัด ต้นทุน เช่น ใช้ทรัพยากรคนร่วมกัน ใช้ทรัพยากรอาคารสถานที่ร่วมกันระหว่างคณะในอนาคตอาจใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย คือมีการเรียนข้ามมหาวิทยาลัย และที่น่าสังเกตก็คือมหาวิทยาลัยที่ศึกษาทั้ง 4 แห่ง มีเพียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่เปิดสอนสาขาวิชาขาดแคลน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดว่าเป็นวิชาที่มีเนื้อหาสำคัญ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ ครบทุกวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไม่ได้เปิดสอนวิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่ได้เปิดสอนสาขา

วิชาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่ได้เปิดสอนสาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยทุกแห่งสามารถเปิดสอนสาขาวิชาเอกดังกล่าวได้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีคณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งสามารถใช้ทรัพยากรจากคณะมนุษยศาสตร์ในการเปิดสอนสาขาวิชาภาษาอังกฤษได้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยขอนแก่นก็สามารถเปิดสอนสาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ได้ เพราะทั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์เอง และขณะเดียวกันก็ผลิตกำลังคนให้กับสังคมด้วย

2. ทบวงมหาวิทยาลัยควรมีหลักเกณฑ์ให้แก่แต่ละมหาวิทยาลัยและหน่วยงานระดับคณะ สร้างฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ต้นทุน เพราะการวิเคราะห์ต้นทุนเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการงบประมาณตลอดจนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรมสำหรับประชาชนทั่วไปที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐ ในสภาพปัจจุบันแต่ละมหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลที่แตกต่างกันมาก ไม่สะดวกที่จะนำมาวิเคราะห์ ตลอดจนถึงต้องใช้เวลามากในการจัดการฐานข้อมูล และข้อมูลยังกระจัดกระจาย ใช้เวลามากในการรวบรวม นอกจากนี้ หน่วยงานระดับคณะควรมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา แต่ละหลักสูตร และภาควิชา เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนที่สัมพันธ์กับการใช้อาคาร สถานที่ ครุภัณฑ์ ตลอดจนถึงค่าสาธารณูปโภค และรายจ่ายอื่น เพื่อการประหยัดต้นทุน

3. ทบวงมหาวิทยาลัยควรผลักดันให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณตามสัดส่วนของรายได้ประชาชาติอย่างประเทศพัฒนาแล้ว เพราะการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการผลิตกำลังคนในระดับสูง สนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ และก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์สองทาง ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณการศึกษาตามสัดส่วนของรายได้ประชาชาติจะช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญและเป็นสัดส่วนของปัจจัยการผลิต คือเป็นทั้งแรงงานและผู้ประกอบการ ถ้าหากทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนา มนุษย์สามารถคิดค้นเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้ประชาชาติสูงขึ้นเป็นวัฏจักรต่อเนื่อง

4. ทบวงมหาวิทยาลัยควรหามาตรการที่เข้มงวดและจริงจัง ในการคัดเลือกคนที่เก่งและมีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูมาเรียน เพราะสภาพปัจจุบันคนที่มาเรียนวิชาชีพ ไม่ได้มีเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพนี้ และสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ขาดแคลนครูในวิชาเอกที่เป็นวิชาสำคัญ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์

ดังนั้น การบริหารงบประมาณการศึกษากับการคัดเลือกคนมาเรียน ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เช่น ให้มีระบบการประกันคุณภาพ จะต้องกระทำไปพร้อม กับข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนที่จะนำไปวัด จึงจะเกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิเคราะห์ต้นทุนและแนวโน้มของต้นทุน ตลอดจนทางเลือกในการลดต้นทุน ที่ศึกษาครั้งนี้ อยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (ปี 2535 - 2539) ดังนั้นควรมีการวิเคราะห์ต้นทุนและแนวโน้มของต้นทุน ตลอดจนทางเลือกในการลดต้นทุน ในทุกช่วงแผนพัฒนา แล้วเปรียบเทียบกับพยากรณ์แนวโน้มของต้นทุนที่ศึกษาไว้ ว่า หมดอายุจ่ายอะไร หรือสภาพเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ศึกษานั้น อะไรทำให้แนวโน้มของต้นทุน พยากรณ์เปลี่ยนแปลงไป

2. ในสภาพปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิรูประบบการบริหารมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะด้านการเงิน การงบประมาณ คือมีการปรับปรุงการเก็บค่านำร่องการศึกษา ค่าธรรมเนียม และค่านอ่วยกิต น่าจะส่งผลกระทบต่อส่วน งบประมาณของต้นทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่ โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณแผนอุดหนุนทั่วไป (Block Grants) ว่ามีประสิทธิภาพ ช่วยให้มีมหาวิทยาลัยบริหารงาน ได้คล่องตัวและอิสระจริงหรือไม่

3. ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (2540 - 2544) มหาวิทยาลัย ต่าง ๆ เริ่มมีการนำระบบประกันคุณภาพการผลิตบัณฑิต ดังนั้นน่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับการ ลงทุนการศึกษากับความมีคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อก่อให้เกิดความ ร่วมมือและการแข่งขันกันในการเพิ่มคุณภาพบัณฑิต และประสิทธิภาพการใช้ต้นทุน